

Església de Sant Martí de Torruella

Sant Joan de Vilatorrada

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Martí de Torruella
Emplaçament: Crta. de Manresa a Cardona. Km.6,200 a la dreta en direcció a Sant Martí de Torruella

Coordenades:

Latitud: 41.77249
Longitud: 1.79012
UTM Est (X): 399444
UTM Nord (Y): 4625224

Classificació

Número de fitxa: 08218-9
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern Contemporani Popular
Segle: XII-XIX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Observacions protecció: Ref. Cadstral: 0020065 00CG92F 0001 AS
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: Bisbat de Vic (C/Santa Maria, 1 08500 Vic)
Fitxes associades:
[Mas Casa Gran](#)
Autor de la fitxa: Arqueociència S.C. SL. (Raquel Valdenebro)
Data de registre de la fitxa: dj., 01/02/2001 - 01:00

Descripció

Es tracta d'un edifici originàriament romànic que va ser reconstruït en la seva totalitat al segle XIX . Conserva del seu període romànic, bastit al final del segle XII o al principi del XII, l'absis i una part del mur de tramuntana i de ponent on hi ha una finestra doble

esqueixada amb arquivolta. El mur de migjorn és el que ha quedat més trossejat. L'absis romànic és semicircular i ben llis. Aquestes restes queden amagades dins edificacions modernes a causa d'una construcció sobreafegida que hi feren els propietaris del mas de la Casa Gran. Les diverses modificacions, i sobretot el creixement de la població, varen fer que l'edifici romànic es quedés petit i el segle XIX es construï un de nou en sentit transversal a la construcció romànica de dimensions molt més grans. Aquest canvi d'orientació del nou edifici deixà fora l'absis romànic que es convertí en rectoria. L'actual edifici és de planta basilical d'una sola nau. S'accedeix a l'església mitjançant una petita escalinata que dóna accés a una placeta situada just al davant de l'església. La façana principal, on hi ha la porta principal d'accés, és orientada a migdia obrint-se amb dos rosetons de petites dimensions que es corresponen amb la nau central i la capella lateral de llevant. Destaca del conjunt de la façana un campanar quadrat encastat entre la nau principal i la capella lateral de ponent. L'interior de l'església és uniforme, obrint-se als dos cantons, de ponent i llevant, quatre capelles- dos per banda- dedicades a diferents advocacions (la Mare de Déu del Roser, Sant Josep i la Puríssima Concepció). Dintre de la mateixa planta de l'edifici s'obre a llevant una capella molt més gran a la qual s'accedeix per una porta ubicada als peus de l'església i que s'estén al llarg de tota aquesta. Es tracta d'una capella dedicada al Sagrat Cor de Jesús i presidida per un altar dedicat al mateix. Aquesta capella és decorada amb motius vegetals en colors verd i salmó. L'absis queda integrat al conjunt sense sobresortir exteriorment. L'altar principal és presidit per la figura de Sant Martí que queda sota l'insígnia de la Santíssima Trinitat i envoltat per imatges més petites de Sant Antoni i Sant Pere. L'interior és enguixat i pintat en color marró clar destacant la decoració floral daurada que decora les pilastres i el fris. Adossada al cantó de ponent de l'església es troba l'antiga rectoria.

Observacions:

Es conserva actualment vigent la tradició dels Goigs de Sant Martí Bisbe, que són cantants el dia del patró de l'església després de la missa. Entre les virtuts que se li reconeixen a Sant Martí es troba la de protegir el poble i alliberar de l'enveja.

Història

Situada dins l'antic terme medieval de Manresa, l'església de Sant Martí és documentada des de l'any 1022. La comtessa Ermessenda i el seu fill, el comte Berenguer Ramon I, varen vendre al monestir de Sant Benet de Bages l'alou situat al comtat de Manresa, al lloc de Torruella amb l'església de Sant Martí. La propietat comtal no tenia en seu origen en una fundació pròpia sinó que la comtessa l'havia adquirit per compra. L'any 1077 era parròquia, si bé no apareix en la relació de parròquies de l'any 1154, si ho fa a la del 1361. Al tractar-se d'una propietat del monestir de Sant Benet, eren el cambrer i el prior qui s'encarregaven directament d'anomenar el rector al seu gust. Aquest dret de patronatge va continuar exercint-lo el monestir si bé l'any 1685 depenia de la Seu de Manresa. (AA.DD.,1984) (COMAS, 1988) (AA.DD. Catalunya romànica, 1984). L'edifici patí una profunda transformació al segle XIX ja que el creixement de la població va deixar petita l'antiga església, essent enderrocada i construïda una de nova. Actualment l'edifici segueix tenint culte com a parròquia de Sant Martí de Torruella.

Bibliografia

AA.D.(1984), Sant Joan de Vilatorrada. Catalunya romànica. Vol XI. El Bages. Enciclopèdia catalana. Pàgs.444-446. AA.DD.(1984), Recopilació de la història del municipi de Sant Joan de Vilatorrada. Sant Joan de Vilatorrada. BENET I CLARÀ A (1985), Història de Manresa. Dels orígens al s.XI. Manresa. COMAS F.(1982), "Arxius de la comarca: Sant Joan de Vilatorrada, Sant Martí de Torruella i Joncadella". Dovella núm 7. Manresa PADRÓ B.(1931), Sant Martí de Torruella. Butlletí del C.E. B. Núm. 149. SITJES X.: Les esglésies manresanes del Comte Guifré. Dovella, núm 11. Pàgs. 20-30.

